PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

HEUSDEN-ZOLDER – DE HOEVEN

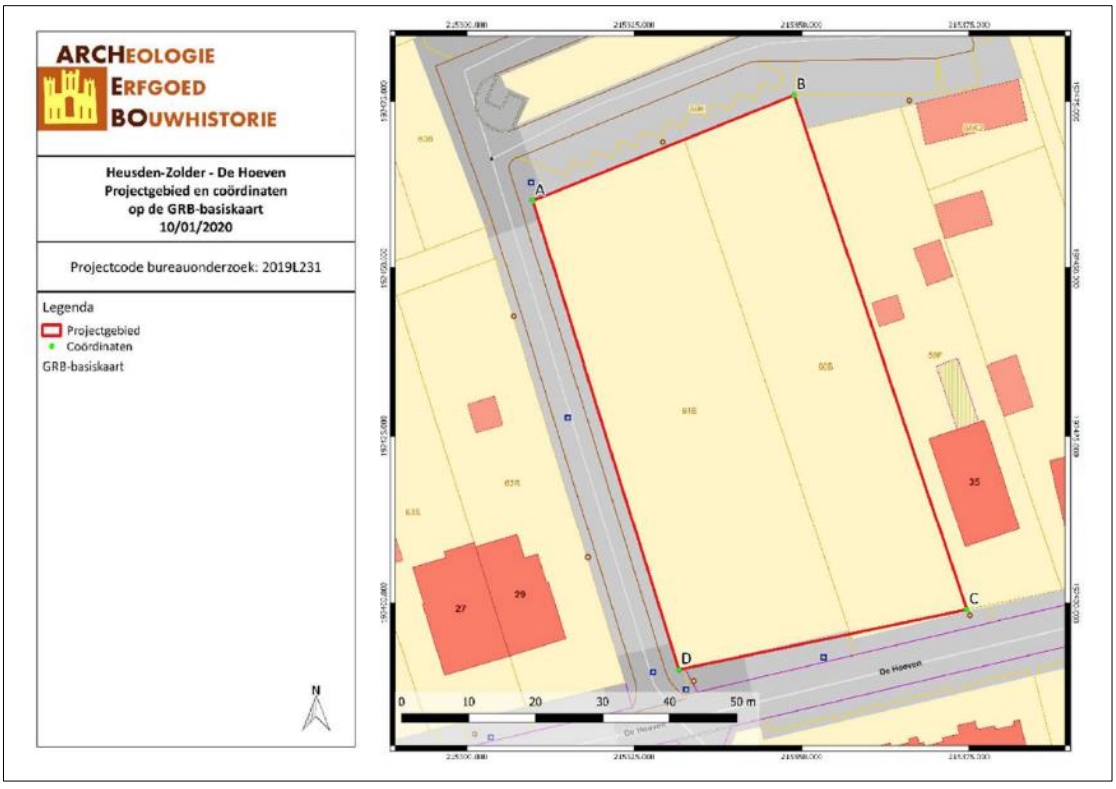
J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

MEI 2021

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Genk – Franse Bos		
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Locatie:	Provincie Limburg, Heusden-Zolder, De Hoeven (zonder huisnummer)		
Coördinaten :	A	X	215309.853
		Y	192460.150
	B	X	215348.879
		Y	192475.910
	C	X	215374.660
		Y	192398.986
	D	X	215331.665
		Y	192390.020
Kadastrale percelen:	Heusden-Zolder, afdeling 2 (Heusden 2), sectie B, perceelnummers 60B & 61E		

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2020).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de aanwezige bomen (24) rooien. Vervolgens zullen twee appartementsgebouwen opgetrokken worden, waarin 29 appartementen zullen worden ondergebracht, verdeeld over een gelijkvloers en drie verdiepingen. Het geheel zal voorzien worden van een ondergrondse parkeergarage, waar naast parkeerplaatsen ook bergingen, een fietsenstalling en tellerlokalen zullen komen. De kelderverdieping zal de bodem tot 3,35 meter diepte verstoren (inclusief fundering; van +43,06 TAW naar +39,71 TAW). De twee gebouwen worden met elkaar verbonden door een galerij en alle verdiepingen kan men bereiken via de trap of lift. De appartementen op het gelijkvloers krijgen een privétuin die begrensd wordt d.m.v. een haag. In het westen van het projectgebied zullen parkeerplaatsen voor bezoekers en een fietsenstalling komen. In het oosten van het projectgebied zal zich de inrit voor de ondergrondse parkeergarage en een wandelpad bevinden. Langs de oostelijke grens van het terrein wordt tevens een bufferbekken voorzien en aan de zuidelijke grens komen twee ondergrondse afvalcontainers. Tenslotte zullen verspreid over het terrein ook enkele bomen aangeplant worden. Het projectgebied is ca. 3 309,572 m² groot.

Figuur 2: Toekomstplan (Archebo bvba, 2020)

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem [1]

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft kuilen en greppels uit de Nieuwe Tijd, de Halschans uit de 17de eeuw en de Schans van Schoot uit de 18de eeuw.

[1] Claesen J., e.a., 2020a.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest vanaf de tweede helft van de 18de eeuw tot nu. Enkel tussen ca. 1990 en ca. 2000 is een deel van de bodem tijdelijk verhard geweest.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als OB (bebouwde zone). In de omgeving van het projectgebied wordt de bodem gekarteerd als Zbm (droge zandgronden met diepe antropogene humus A horizont) en Zcm (matig droge zandgronden met diep antropogene A horizont). Het projectgebied ligt op een zuid-gerichte helling aan de Winterbeek- en Halbeek-vallei. De Halbeek stroomt vanaf ca. 500m ten noordwesten van het projectgebied, de Winterbeek stroomt vanaf ca. 700m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 800m ten zuiden van het terrein stroomt de Schoutsbeek.Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 42,4 en 43,7 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuid-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging en de recent vondsten in de omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

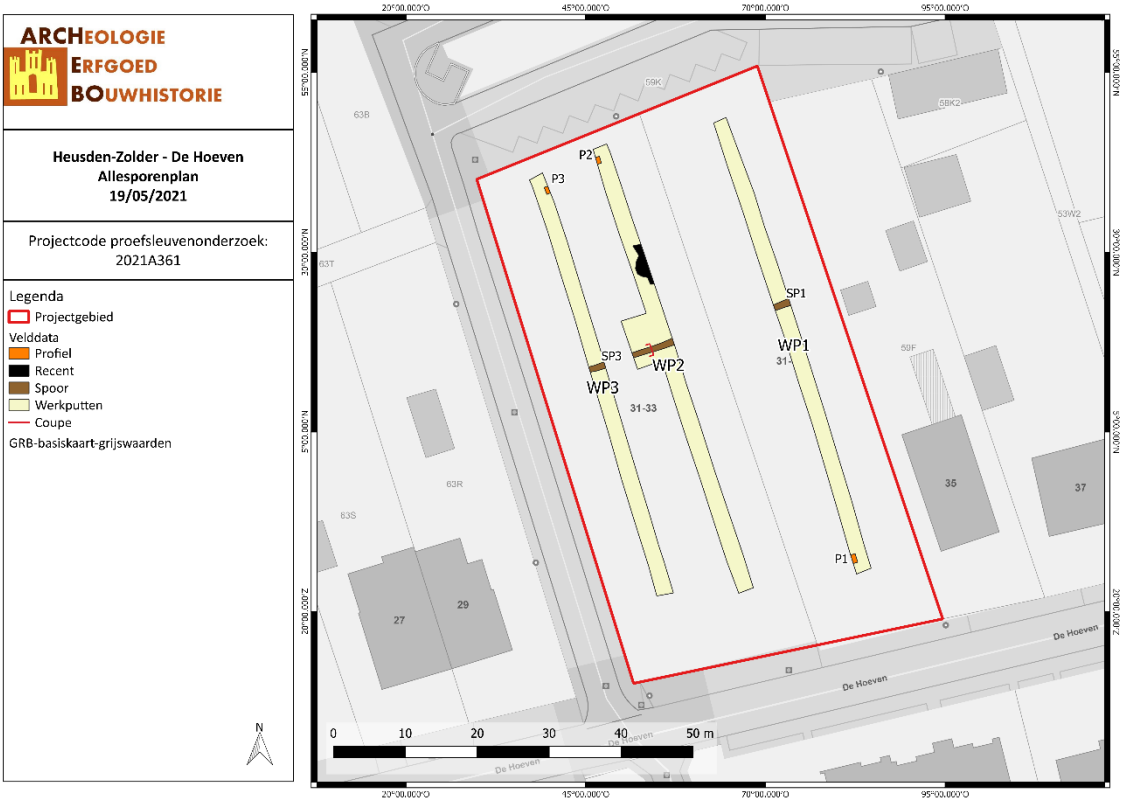
De opdrachtgever plant de bouw van twee appartementsgebouwen met ondergrondse parkeergarage. Het projectgebied is ca. 3 309,572 m² groot.

Uit het landschappelijk booronderzoek bleek dat het terrein een goede bewaring kent, waardoor een verkennend booronderzoek diende uitgevoerd te worden. Tijdens dit laatste onderzoek werd evenwel geen enkel artefact aangetroffen.

In het oostelijk en zuidelijk deel van het onderzoeksgebied komt onder de relatief dikke, humusrijke Ap-horizont (zgn. plaggenbodem) nog een restant van een Podzolbodem voor in de vorm van een B(h)(s)-horizont. Plaatselijk is deze B(h)(s)-horizont verspit met de E-horizont. In profiel P1 zijn tussen de Ap-horizont en de B(h)(s)-horizont twee antropogene verrommelde/verplaatste lagen aanwezig. De C-horizont bevindt zich hier op een diepte van ca. 150 cm t.o.v. het huidig maaiveld en bestaat uit lichtbruin tot gelig zand met roestverschijnselen. In het noordwestelijke deel van het onderzoeksgebied zijn de bovenste bodemlagen enigszins verstoord. Profiel P2 toont onder een Ap1 een dunne Ap2-horizont waarbij spitsporen zijn waar te nemen. In de Ap-horizont ter hoogte van profiel P3 is baksteen en plastic aanwezig. Een B-horizont is in beide gevallen afwezig. De C-horizont bevindt zich hier op een diepte van ca. 75 à 80 cm ten opzichte van het huidig maaiveld en bestaat eveneens uit lichtbruin tot gelig zand met roestverschijnselen. Centraal in het onderzoeksgebied (zowat ter hoogte van de aangetroffen greppel, *cfr. infra*) moet in het verleden een verhevenheid in het landschap aanwezig geweest zijn. Hier bevindt de B-/C- horizont zich op ca. 50 cm diepte t.o.v. het huidig maaiveld.

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven was een archeologische evaluatie van het terrein te bekomen. Tijdens dit proefsleuvenonderzoek werd een (perceels)greppel aangetroffen. Allicht dient deze structuur gekoppeld te worden aan de (18de)19de-eeuwse perceelsindeling.

Gezien het ontbreken aan archeologisch potentieel van de site, wordt er geen verder onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving geadviseerd.

Figuur 3: Allesporenplan (Archebo bvba, 2021).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 19 mei 2021 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Er werd tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek namelijk slechts één (perceels)greppel aangetroffen dat vermoedelijk in de 18de/19de eeuw gedateerd kan worden.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle revelante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2020). 2
Figuur 2: Toekomstplan (Archebo bvba, 2020) 3
Figuur 3: Allesporenplan (Archebo bvba, 2021) 5